

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

Cap. IX. De Ponto Euxino.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

timóque *Syrtis Maioris Sinu* ad Fluij *Ampfage* ostia protenditur, & inde ad *siciliam Sardiniamque* procurrit iuxta descriptiones Ptolemæi. De *Sardinia* asserit idem Mela. Quidam tamen Dionysium credunt *Siculum* mare ad *Syrtis* vsque promouisse; sed hi verba Dionysij non satis intellexerunt.

Ptolemæus autem lib. 4. cap. 3. illud mare *Africanum* in tres partes seu Sinus diuidit, *Syrtim Maiorem*, *Syrtim Minorem*, & *Sinum Numidicum*: *Maiorem* cœrcet *Phleni*, & *Macomaca* villis: hinc ad *Tanam* urbem *Minorem* describit: reliquum tribuit *Sinui Numidico*, quem & promouet cap. 3. In *Mauritaniam Cæsariensem* ad *Audum Fl.* vel potiùs *Promontorium*.

De *SARDDO*, & *IBERICO*, quorum partes saltem *Libyco* adscribunt Mela, & *Plinius*, satis egimus cap. 4. huius libri.

CAPVT IX.

De Ponto Euxino.

HOC Mare perillustre ob fabulosas expeditiones, ideóque *Herodotus* in *Melpomene* hoc ἀξιοθέτω, & θαυμασιώτερον appellat. De quo sex expendemus.

§. I. De nomine huius Maris.

OMITTAM hîc multa παραρρησά quæ tibi suggeret *Struchius* in *Periplum Arriani*. Dictum est hoc mare.

Primum *PONTVS* κατ' ἐξοχὴν, vt ait *Strabo* lib. 1. Quia in eum quicumque nauigarent periti habebantur *Nautæ*. Dicere autem cum *Bocatio* libro de *Fluminibus*, & *Maribus*, sic appellatum esse quasi *Pontem*; quod hyeme concrefcens pedibus euntium teratur; vel à *Potu* quòd dulcescat aquis *Fluminum* influentibus, *Grammaticorum* more nugari est.

Secundum *EVXINVS*: vel ex *Antiphrafi*, vt ait lib. 22. *Ammianus Marcel.* quasi *Ironice* ἠξενος, vel ἀξενος, vnde *Quidius*,
Dictus ab antiquis *Axenus* ille fuit.

Et κακοξενος, quia *Tauri* eius accolæ *Dianæ Orchilochæ* *Hospites* huc delatos immolabant, & in eorum *Cranis* bibebant; vel sine vlla *Antiphrafi* ob alios mores illatos ab *Ionibus*, vt vult *Strabo* lib. 7.

Tertium NIGRUM mare, meminit huius vocis Appianus in Mitrid. Cuius coloris causam alij referunt in profunditatem, alij in aërem illic caliginosum. Hoc tamen negat Aristoteles dum quærit in Problematis, quare *Euxinus sit Aegeo candidior*.

Quartum CAVCASIVM apud Apollonium lib. 4. quoniam inquit Iornandes in Gothicis in illum Cauensus mons excurrit ad rupem *Marpesiam*.

Reliqua nomina eius sunt *Scythicum*, & *Sarmaticum*, Ouidio & Valerio: *Amazonium* Claudiano: *Cymmerium* Herodoto: *Ponticum* Plutarcho & Tacito: *Tauricum* Auieno: *Colchicum* Straboni: *Phasianum* Aristidi: *Tanaïs* Gothis apud Procopium. Vide Thesaurum Ortelij.

§. 2. De origine huius Maris.

QUIDAM eius maris aquas ex Oceano per Fretum Gaditanum accersebant ut supra monuimus. Nunc quærimus tantum utrum *Aegæum* ex Ponto, an Pontus ex *Aegæo* existat.

Quod *Aegæum sit origo Ponti*, putant Dionysius, Mela, Macrobius, alique apud Eustathium: Strabo autem inconstanter locutus est.

Quod *Pontus aquis sufficias Aegeo* antiquior opinio fuit, & verior: sic enim censuit Herodotus, & eam sequitur Petrus Gillius in suo Bosphoro, testis *αὐτόθεν*. Ratio est, quia leuiora ut paleæ & ligna ex Ponto defluunt in Propontidem. Quam causam dum refundit Macrobius 7. Saturn. cap. 12. in aquam fluminum supernatantem Euxino, & in *Aegæum* influentem, se profitetur imperitum Philosophiæ. Rectè ergo apud Scythas *Palus Maotis* dicitur *Temerinda* hoc est Plinio teste *Mater Ponti*. Et apud Eustathium *Μῆτρα τῆ Πόντου Νυρίη Ponti*.

§. 3. De Euxini quantitate.

Hoc est, quæ sit eius Longitudo, Latitudo, Ambitus, Profunditas.

Longitudo, Herodoto in Melpomene est vndecim millium, & centum Stadiorum: licet multa falsa auctor ille supponat nempe *μακρότατον* eius esse à ostio Phasis ad Bosphorum. Themistius

Qij

Euphrada ad sex millia contrahit. Strabo denique ei quinque millia duntaxat, aut paulò plura concedit. Reliquas opiniones vide apud Plinium.

Latitudo, penes Herodotum est trium millium, & trecentorum Stadiorum: distinguit Strabo, nam à Byzantio ad ostia Borysthenis tria millia, & octingenta Stadia assignat; versus ortum, quinque millia, aut aliquid ampliùs; quâ extensione viderur complecti Maotida.

Ambitus apud Polybium est 22. millium Stadiorum, Amm. Marcel. ex Eratosthene & aliis veteribus addit mille Stadia: Strabo Eratostheni duo insuper millia: fuit ergo aut 22. aut 23. aut 25. millium Stadiorum.

Profunditas eius secundùm antiquos parua; quare *Vadosum* ab Ammiano nominatur. Aristoteles & Polybius aliquando opplen- dum credidere; quod tamen negat Strabo lib. 1. Fuisse alicubi profundissimum ad locum *Balshea* dictum ex aduerso *Coraxa* gentis asserunt Philosophus 2. Meteor. Plinius lib. 2. cap. 102.

§. 4. De Euxini cum Ægeò coniunctione.

CREDIDERE veteres quidquid inter *Byzantium*, & *Thraciam Chersonesum*, iacet solidum aliàs extitisse: ita Strato quidam. Addit Diodorus lib. 5. labem primò ad *Cyaneas* erupisse, deinde ad *Hellepontum* peruasisse. Plinius lib. 6. cap. 1. *Inuitis hoc accidisse terris indicio sunt tot angustie, & tam parua natura repugnantis inter- ualla.* Sed hoc refutat Strabo lib. 1.

§. 5. An Euxinus concreseat.

NEGAVIT omninò mare concreescere Macrobius: hoc tamen mare rigere hyeme dixere veteres. Ovidius hæc exul, quàm sæpè hoc cecinit. Marcellinus lib. 22. huius concretionis causam refundit in dulciores aquas, quas in eo mari agnoscunt Strabo, Plinius, Arrianus, & omnes antiqui. Riguisse autem negari non potest, maximè tempore Copronymi, quando glacies ex summo mari in profundum extitit ad 30. cubitos, & cum nix superincidisset, iterum ad viginti cubitos, eo modo vt maris æquor litore penè æquaretur.

§. 6. De Euxini Maris diuisione.

PARTEM Euxini Mæotida dixisse veteres, pluribus apud Stuchium leges. Reliquum in duas partes secernitur : quare de eo Strabo lib. 2. dixit hoc mare *τροποι πινά διθάλαττον* per duo Promontoria, *Cornu Arietis* in *Tauricâ Chersoneso*, & *Carambin* in *Asiâ Minori*, *leuâ*que appellari *Πέλαγος ἀπὸς ἐσπέραν*, *dextram* τὸ *Ἐὼν*. Et quia minus excurrit *Carambis* quàm *Cornu Arietis*, ideò dicitur ab antiquis non malè repræsentare formam arcus Scythici; de quo vide Strabonem lib. 2.

CAPVT DECIMVM.

De Mari Caspio.

NOMEN habet à *Caspiis* populis, diciturque etiam ab *Hyr- canis Hyrcanum*. Non minùs fuisse quàm *Ponticum Clitar- chus* docet apud *Plinium* lib. 6. cap. 13. *Ptolemæi* positiones euincunt ampliùs esse. *Agrippa* apud *Plinium* in *longitudinem* ad ccccxc. millia passuum, in *latitudinem* ad ccxc. porrigit. De ambitu non audet statuere *Plinius*, & in numerum passuum, quem ex aliis affert, dubio procul error irrepsit.

§. 1. De naturâ Caspij Maris.

QUINQUE de naturâ huius maris Philosophi, & Geographi obseruant.

Primum : eius aquam dulcem esse : Ita *Plinius* lib. 6. cap. 17. qui citat eius rei testes *Alexandrum Magnum*, & *Varronem*. Idem quoque *Solinus* cap. 22. Ideòque dicebatur eius ὕδωρ ὑπεργλυκν.

Secundum : serpentes aluisse : sic *Polycletus* apud *Strabonem*. *Curtius* lib. 7. cap. 7. *Diodorus Sic.* lib. 17. qui addit illos ingentes esse.

Tertium : pisces colore à nostris differre : ita *Diodorus*, & *Curtius*.

Quartum : *Incœdus* esse belluosum, sic *Mela* lib. 3. cap. 5. *Belluis* magis quàm cætera refertum, ideòque minus nauigabile.

Q iij